

รักยาว

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์พระ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกกวง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมะเพราะวันนี้เป็นวันลงอุโบสถ ลงอุโบสถครั้งแรกในพรรษา
นี้ ตั้งแต่เข้าพรรษามา เราถืออุตุงคฺวัตร เราตั้งสัจจะความจริงกับหัวใจของตน พยายามทำความ
จริงในหัวใจของตนให้สมความปรารถนา ปรารถนาให้มีศีล มีสมาธิ มีปัญญา

ถ้าว่ามีศีลๆ มีศีลเริ่มต้นไง มีศีล สีละ คือหลักศีลาจาริก ศีลาจาริกจากองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า สีละ

สมาธิๆ คือความมั่นคง สมาธิๆ คือความสุข สมาธิๆ คือมีพลังที่จะเข้าไปสู่การฝึกหัดใช้
ปัญญา

ปัญญาๆ ของเรา ปัญญาชำระล้างกิเลส ไม่ใช่ปัญญาสะสมกิเลส

ปัญญาทางโลกๆ ดูทางวิชาการสิ เขาวิเคราะห์หิวจับสิ่งใด มีความเข้าใจแล้ว สิ่งนั้นเป็น
ประโยชน์กับโลก แล้วจะเป็นประโยชน์กับการแสวงหาผลประโยชน์ด้วย

แต่ปัญญาในพระพุทธศาสนา ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากจิต ปัญญาเกิดจากบุคคล
คนนั้น อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนนั้นเกิดปัญญาในทางพระพุทธศาสนา ทาง
สายกลางในพระพุทธศาสนา คือมันรู้เท่าทันกิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจของตน แล้ว
ชำระล้าง สมุจเฉทปหาน ขาด ออกจากหัวใจของตนเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไปเป็นบุคคล ๔ คู่

คู่ที่ ๑ สักกายทิฐิ วิจิกิจา สัมพัตปราคาส สังโยชน ๓ ขาดไป

คู่ที่ ๒ กามราคะ ปฏิฆะอ่อนลง อ่อนลงนะ กายกับจิตแยก กายเป็นโพธิ จิตเป็นกระจกใส

ขั้นที่ ๓ กามราคะ ปฏิฆะขาดไป ไม่เกิดในกามภพอีกแล้วไง

ขั้นสุดท้าย ขั้นที่สังโยชนอย่างละเอียดไป รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจะ อวิชชา เห็นหมด เห็นมันขาดออกไปนะ เห็นมันดับไปนะ เห็นหัวใจผ่องแผ้วขึ้นมาไง

จากคนที่โง่เขลาแต่ดูขึ้นมามันมีสติปัญญา ไม่ใช่สติปัญญาทางโลก สติปัญญาทางโลกต้องวิเคราะห์วิจัยให้เขาว่าเขาเห็น สติปัญญาของเราจะ ชำระล้างกิเลส กิเลสมันดันพรวดๆ ยถาภูตัง เกิดญาณทัสสนะ เกิดญาณหยั่งรู้ ชัดเจนขึ้นมาในหัวใจของตน มารคร่ำครวญร้องไห้

เวลามาร เจ้าชายสิทธิัตถะจะพันมือจากเขาไป ไปร้องไห้คร่ำครวญกับลูกสาวของตนไง ความโลภ ความโกรธ ความหลง นี่ไง สิ่งที่พึงธรรมๆ เพื่ออุดมการณ์ เพื่อหัวใจ เพื่อความอาภัพ เพื่อความตั้งมั่นในหัวใจของตนไง แล้วเข้าไปประหัตประหารเป็นนักรบๆ

นักรบในโลก นักรบเขาต้องมีพลธิการ มีการส่งกำลังบำรุง ต้องมีอาวุธ ต้องมีรถถัง ต้องมีจรวด ต้องมีดาวเทียม

แต่ของเรามีมรรค ที่หาซื้อไม่ได้ในโลกนี้ ไม่มีใครส่งเสียให้ ส่งเสียให้ตั้งแต่ว่าเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีอำนาจวาสนาของตน เรามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา ศรัทธาความเชื่อๆ ความเชื่อ ถ้ามันไม่เชื่อก็จบไป ถ้าไม่เชื่อ พุดไปเถอะ เข้าหูซ้ายทะลุหูขวา พุดไปเถอะ สีซอให้ควายฟัง

ควายมันเล็มหญ้า นี่ก็สีซอไปนะ มันก็เล็มหญ้าของมัน มีความสุขของมันไง มันไม่สนใจหรอก หญ้ากุ่มีค่ากว่าก็เยอะเลย อิ่มท้อง มีชีวิตด้วย

แต่ถ้ามีศรัทธาความเชื่อ มันสะเทือนกิเลสในใจของตัวเอง

กิเลส อวิชชาคือความไม่รู้ ความไม่รู้ในหัวใจดวงนี้ทำให้จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แล้วถ้ามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา มันเท่ากับเปิดหัวใจของตน มันเป็นสุภาพบุรุษ มันรับฟัง รับฟังเพราะอะไร เพราะมันต้องการของจริง

คนเจ็บไข้ได้ป่วยอยากหายจากโรคอะไรนะ เวลาติดเตียงๆ มันทุกข์ทรมานมาก นี่ไง เวลาคนติดเตียง ติดเตียงมันขั้นสุดท่ายแล้ว เจ็บไข้ได้ป่วยถึงขั้นติดเตียง แล้วคนที่ติดเตียงจะฟื้นฟูขึ้นมาให้มันเป็นคนที่ช่วยตัวเองได้ มันก็แสนยาก

นี่หัวใจของตนๆ ใจ ถ้ามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา เหมือนคนไข้ติดเตียง ติดกิเลส กิเลสมันย่ำยี กิเลสมันครอบงำ แล้วกิเลสครอบงำ เห็นไหม เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเยาะเย้ยมาร ชี้นำมาร

เวลาครูบาอาจารย์เราท่านฝึกหัดปฏิบัติ ท่านจะเอาจริงเอาจังในหัวใจของท่าน

ไฉนก็เหมือนกัน เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ศรัทธาในพระพุทธศาสนา ออกบวชเป็นพระเณร เป็นพระๆ เป็นพระกรรมฐาน เป็นพระนักรบ จะรบกับกิเลสในหัวใจของตน

จะรบกับกิเลสในหัวใจของตน แล้วเอาอะไรไปรบล่ะ

รบแบบโง่เขลาเบาปัญญาไง คิดว่าทางโลกไง มองหน้าทำไม มองหน้าก็ยิงหัวเลย นี่ก็เหมือนกัน กิเลสอยู่ไหน จะไปฆ่ามันๆ

หา? หา?

ถ้าเป็นทางโลกด้วยกัน เขาคุยกันอย่างนั้นก็เรื่องของเขา

หลวงตาพระมหาบัวท่านไม่ฟังใครนะ แล้วท่านก็ยิ้มๆ แล้วท่านก็มาเล่าให้หมู่คณะฟัง องค์นั้นว่าอย่างนี้ องค์นี้ว่าอย่างนั้น มันไม่ใช่เพราะเหตุนี้ๆ ท่านพูดถึงเหตุผลหมด แต่ต่อหน้าเขา ท่านไม่พูด ไม่พูดเพราะอะไร เพราะคนมันหนา

อ้าว! ก็พูดเหมือนกัน ทำไมจะไม่เหมือนกัน

มันไม่เหมือนกัน มันคนละมิติ คู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔ ทำไมไม่มีโศดาปัตติมรรค สกิทาคามี มรรค อนาคามีมรรค อรหัตตมรรค ทำไมไม่มีมรรคอันเดียวล่ะ อ้าว! ก็กิเลสมันหยาบมันหนา แตกต่างกันไปไง ถ้ากิเลสหยาบๆ หยาบๆ ในครูบาอาจารย์ที่ท่านฝึกหัดปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกขก็ได้ มันหยาบๆ มันอยู่ภายนอก

ภายนอกมันก็ปอกเข้ามาเป็นชั้นๆ เข้ามาไง หัวใจเหมือนมะพร้าว ถ้าเปลือกมัน นั้นละคู่ที่ ๑ ถ้ากะลา คู่ที่ ๒ ถ้าเนื้อมะพร้าว คู่ที่ ๓ แล้วน้ำมะพร้าวล่ะ เห็นไหม

มะพร้าวเขาปอกเปลือก กะเทาะกะลา เนื้อมะพร้าว กามราคะมันเป็นประโยชน์ที่สุดใจ แล้ว น้ำมะพร้าว

สิ่งที่เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา บุคคล ๔ คู่ การฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมามันหยาบ มันละเอียด แตกต่างกัน ถ้าการหยาบละเอียดแตกต่างกัน คนที่หยาบๆ มันก็พูดกันแต่เปลือกมะพร้าว

เขาปอกเปลือกเอาไปเป็นวัสดุ ทำเป็นที่นอนก็ได้ ทำเป็นไม้กวาดก็ได้ จะเอาไปใส่ไฟทำเป็น เชื้อเพลิงก็ได้ ได้ทั้งนั้นนะ อ้าว! ก็ได้ ก็ได้ก็เป็นเปลือกนอกไป นี่ขนาดเปลือกนอกนะ แล้วกะลาล่ะ กะลามีประโยชน์อะไร แล้วเนื้อมัน เนื้อมันมีคุณค่าที่สุด เขาเอาไปแกง เอาไปทำอาหาร เอาไปเลี้ยง สัตว์ แล้วน้ำมะพร้าวล่ะ น้ำมะพร้าวเนะ ตอนนี้เขาก็ใส่ขวดขายไป น้ำมะพร้าวหอมหวาน

เวลาเปรียบเทียบ นี่เป็นบุคลากรพื้นฐาน

เวลาปฏิบัติจริงมันเป็นมะพร้าวตรงไหนวะ มันเป็นกิเลส ภูเก็อบตาย เวลาเข้าไป เผลอหน้ากับมัน เป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไป

แต่คนที่เขาทำแล้วเขาชำนาญของเขา เขาเปรียบเทียบของเขา มันไม่เหมือนกัน มรรค ๔ ผล ๔ ใจ ถ้ามรรค ๔ ผล ๔ เห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราเป็นบริษัท ๔ อุบาสก อุบาสิกา เราฟังมาเยอะแยะมากมายมหาศาล เราก็เข้าใจทั้งนั้นนะ เราอธิบายได้ปากเปียกปากแฉะ อธิบายทางวิชาการไป

เวลาสอนเด็ก เวลาสอนเด็ก เด็กบางคนมันก็เข้าใจได้มาก บางคนมันเข้าใจได้น้อย บางคนมันไม่เข้าใจอะไรเลย นั่นเด็กใช่ไหม แต่เราสอนตัวเอง ไม่ใช่สอนเด็ก สอนตัวเองไป แล้วมันเป็นอย่างไรละ

เวลาเกิดมานะ ถ้ามีศรัทธาความเชื่อพระพุทธศาสนา มันเทียบเคียงกับธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ใช่ของเรา

ธรรมและวินัยเป็นศาสดา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สัญญามันจำเรียนรู้มา จดจำเข้ามาในหัวใจของตน เอามาเทียบเคียงกับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดเรานี่แหละ มันเป็นอย่างไรรู้ เทียบเคียงมาๆ ถ้ามีสติปัญญานะ แล้วเป็นบัณฑิตนะ แพ้ราบคาบ เพราะธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สัจจะ อริยสัจจะ ความจริงแน่นอน

ไอ้ของเรา ไอ้เรา เราจำชื่อมันมา แล้วก็ไปบอกอารมณ์กับของตัวว่าไอ้มันเป็นไอ้นี้ ไอ้นี้เป็นไอ้ นั่น มันก็ไม่จริงแล้วชั้นหนึ่ง เวลาไปเทียบเคียงธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอีกชั้นหนึ่ง พ่ายแพ้ถอยหลังเต็มทีมันนะ

แต่ด้วยอวิชชา ด้วยพญามาร มันก็พยายามเข้าข้าง ปีบคั้นหัวใจของตน “มันเป็นธรรมๆ”

มันเป็นธรรมตรงไหนวะ

มันเป็นธรรม รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง เวลาทุกข์มันยาก ทุกข์ยากเจียนตาย เวลามันปล่อยวาง สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

แล้วสิ่งที่การกระทำ ครูบาอาจารย์ที่มีอำนาจวาสนา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านปฏิบัติของท่านมานี่ไง ถ้าไม่มีอำนาจวาสนาขึ้นมา ท่านจะทำความปกติสุขในหัวใจของตนได้อย่างไร

แล้วทำความปกติในหัวใจของตน ยกขึ้นสู่วิปัสสนาอย่างไร มันไม่มีครูไม่มีอาจารย์ใด ท่านต้อง
ชวนชวายเป็น ชวนชวายเป็นเพราะท่านมีอำนาจวาสนาใด เพราะอะไร

เพราะไปถามคนอื่น คนอื่นสติปัญญาอ่อนกว่านี้ไง มันก็สอนเป็นโลกไปไง สอนเป็น
โลกก็สอนเป็นทางวิชาการไง แล้วก็ให้เราส่งออกไปเป็นอย่างนั้นไง เราจะหัดสั้นเข้ามาในใจของตน
ก็ไม่ถูกอีกไง มันเถียงกันไม่มีวันจบวันสิ้นใจ

แต่ถ้าไปเจอนักปราชญ์ราชบัณฑิต ว่าถ้ามันเป็นภายนอกภายในเป็นอย่างไร ภายนอก
ภายใน ภายนอกก็สังคมภายนอก ภายในก็ความคิดเราในใจนี้ไง เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาจะ
ภายนอก ภายนอก จิตมันรู้มันเห็น ภายนอก แล้วถ้าภายในละ ภายในตัวจิตเป็นอย่างไร มี
ภายนอก ภายใน ภายในภายในอีก

ถ้ามันเป็นขั้นๆ เข้าไป ถ้าเราฝึกหัดปฏิบัติของเราขึ้นมา มันเป็นปัจเจก ตั้ง เป็นสันติภูมิโกขึ้น
มานะ ถ้าเป็นจริงขึ้นมาจะ โอ้โฮ! หูตानीพองหมดเลย โอ้โฮ! โอ้โฮ! เพราะอะไร

เพราะเรามีข้อมูลอยู่แล้วไง เราฟังธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามากมาย
ไง แต่ฟังมาๆ มันก็เป็นสัญญาใจ เทียบเคียงๆ อยู่อย่างนั้นนะ เวลามันเป็นความจริงๆ โอ้โฮ! โอ้โฮ!
แล้ว โอ้โฮ! แล้วพูดกับใครละ เพราะอะไร เพราะเราก็เคยเถียงคนอื่นมาอย่างนั้นนะ เราก็เคยมี
ความรู้สึกนึกคิดอย่างนั้นนะ

ปุณฺณคนหนาคิดได้อย่างนั้นขั้นเดียว ขั้นของปุณฺณไง แต่เวลาไปเรียนทางการแพทย์
จิตวิทยา โอ้โฮ! มีเป็นขั้นขั้น มันมีเป็นกลุ่มโรค โอ้ย! ร้อยแปดเลย เรียนจิตวิทยา เพราะอะไร เพราะ
เขามีความรู้ ความรู้เพราะเขาศึกษาทฤษฎี ศึกษาทางวิชาการ

ไฉนที่เราศึกษามันก็เหมือนกัน ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็
เหมือนกัน แต่เวลาปฏิบัตินี้ไง เวลาปฏิบัติ พระปฏิบัติ รักยาวให้ตัด

ถ้ารักการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติที่ยาวไกล สิ่งใดที่มันขี้เกียจซื้อร้าน สิ่งใดที่มันเหมารวม มัน
สันนิษฐาน สันนิษฐานเอา ตัดๆๆ รักยาวให้ตัด ถ้ามันไม่ตัด มันก็พาอึดอึดอยู่อย่างนั้นนะ

เวลาคำพังเพย รักษาว่าให้ตัด ให้ตัดเพราะอะไร ให้มัน มันเพราะว่ามันไม่ให้กิเลสชักนำไป รักษาว่าให้มัน

เวลาเราอยู่กับหมู่คณะ เราอยู่กับสังคม ถ้ารักษา เจ็บชะ หลบหลีกไป อย่าไปปะทะ ไปปะทะแล้วมันเกิดการกระทบกระทั่งกัน แล้วมันเกิดการบาดหมาง เกิดรอยแสบคันเก่า รักษาว่า รักษาว่าให้ตัด เราจะตัดสิ่งที่กิเลสมันจะชักจูงออกไปข้างนอก

แล้วเวลาฝึกหัดปฏิบัติ เห็นไหม เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนา เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เราก็มีกติกากับเราโดยความสามารถของเรา

แต่ในสมัยถึงพุทธกาลนี้ ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง เจริญจากหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านฝึกหัดปฏิบัติของท่านขึ้นมา แล้วท่านเป็นอาจารย์ใหญ่ หลวงตาพระมหาบัวท่านขึ้นชมว่าเป็นโรงงานผลิตพระอรหันต์ๆ

โรงงานคือมีสติปัญญาครอบคลุมและดูแล แล้วพยายามชี้แนะ ชี้ช่องให้ผู้ที่มีแว่ ผู้ที่มีแว่มีศรัทธา มีอำนาจวาสนา แต่เวลาจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เราก็ตั้งใจของเรา เราก็พยายามของเรา แต่เราไม่เคยรู้จักกิเลส

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราที่ท่านผ่านพ้นไปแล้วนะ ท่านบอก สิ่งที่น่ากลัวที่สุดคือกิเลสในหัวใจของคน

หัวใจของคนคนนั้น เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เพราะมันมีกิเลส มีวิชา มีความไม่รู้เป็นต้นทุนเดิม แล้วเวลาเราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เราใช้สติปัญญาขึ้นมา สติปัญญามันก็มีกิเลสเจือปนมา

กิเลสคือสมุทัย สมุทัย ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ เหตุ เหตุให้เกิดทุกข์ เหตุให้เกิดความล้มเหลว เหตุให้เกิดการท้อแท้ เหตุให้การไม่ตั้งมั่น เหตุให้ไม่มี เห็นไหม

ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ไฉ่ สมุทัย แล้วมันผสมผสานกับความคิด มันเจือปนมาๆ กับความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดเราตลอด ทั้งๆ ที่เรานึกคิดธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้แหละ แต่มันก็มีกิเลสเจือปนมาๆ ตลอด มันถึงทำให้ได้ผลการปฏิบัติขึ้นมาได้ยากไฉ่

รักษาวให้ตัด รักษาวให้ตัด

เอาอะไรตัดวะ ไม่มีปัญญาจะตัด

ฝึกหัดสติ

เราฝึกหัดปฏิบัติ คนที่ฝึกหัดปฏิบัติจะรู้ ถ้าสติเราอ่อน พุทโธก็ยาก ปัญญาอบรมสมาธิเท่าทันความคิด ก็ไหลตามมันไป สมุทัยเจือปนมา เจือปนก็เป็นพวกเดียวกัน มันลากมันจูงไปเป็นพวกกิเลสแล้วก็เชื่อ มันก็เป็นอย่างนั้นนะๆ มันตามไปหมด สมุทัยมันเจือปนมา

เราพยายามตั้งสติแล้วตัด รักษาวให้ตัดๆ

แม้แต่ภายนอก ภายนอก ครูบาอาจารย์ท่านบอกอย่าสุขหัวกัน อย่าคลุกคลีกัน การคลุกคลีกันมันจะสร้างประเด็นให้เกิดการขัดแย้งกัน สร้างประเด็นขึ้นมาให้กระทบกระทั่งกัน กระทบกระทั่งกันในภายนอก

แต่เวลาฝึกหัดปฏิบัติ ชันธกับจิต กิเลสกับธรรมกระทบกระทั่งกัน กระทบกระทั่งในใจเรานี่ ถ้าเราฝึกหัด หลับตาลง หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ หลับตาลง ปัญญาอบรมสมาธิ เติบงกรรม นั่งสมาธิภาวนา นี่มันกระทบกระทั่งกัน มันกระทบกระทั่งกัน จนถ้าฝึกหัดปฏิบัติมีสติมีปัญญา มันจะมีเหตุมีผล มีเหตุในการกระทำ

ถ้าไม่มีสติปัญญา เติบลอยๆ ลอยไปก็ลอยมา ลอยมาแล้วก็ลอยไป ขาดสติไฉ่ สติต้องสมบูรณ์แบบ พยายามทำให้สมบูรณ์ตลอดเวลา ถ้าสติมันสมบูรณ์แบบตลอดเวลา มันจะเท่าทันกับความรู้สึกลึกซึ้งนึกคิดของตน ทั้งๆ ที่ทำมาแล้วนี่แหละ

โดยส่วนใหญ่กับบอกว่า ก็ทำแล้ว ทำแล้วมีสมาธิแล้ว สมาธิแล้วก็อยู่กับเราแล้ว แล้วก็
ฝึกหัดใช้ปัญญาเลย

ไร้สาระ ความคิดมันเกิดดับ ความรู้สึก ความรู้สึกเจ็บช้ำน้ำใจ ความรู้สึกเจ็บปวด
ความรู้สึกกระทบกระเทือน มันมีความรู้สึกตลอดเวลา คนเป็นไม่ใช่คนตาย มันต้องมีความรู้สึกนึก
คิด แล้วความรู้สึกนึกคิดนี้ เวลาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติไป หาใจของตัวเอง ก็หาความรู้สึกนึกคิดอันนั้น
แหละ แล้วความรู้สึกนึกคิดอันนั้นนะ ถ้ามีความชำนาญ ชำนาญในวิธี

เราอยู่กับครูบาอาจารย์มา ครูบาอาจารย์ของเราที่ปฏิบัติขึ้นมา ท่านชำนาญแล้วท่านรักษา
สมาธิของท่าน ท่านตั้งมั่นของท่าน แล้วท่านอยู่โดยเอกเทศของท่าน เวลาออกมาเจอหมู่คณะจาก
ภายนอก ภายนอกเวลาเจอกันก็ทักทาย ทักทายกันด้วยความซื่อสัตย์สุจริตใจ เคารพบูชาใน
สติปัญญาของแต่ละบุคคลไป แล้วเวลาเราหิกรั้วเข้ามา เราพยายามเอาความจริงของเราขึ้นมาให้ได้
ไป

รักษาวให้ตัด รักษาวให้ตัด

ตัดทั้งตัดเหตุ ตัดผล ตัดเรื่องโลกให้หมด อยู่กับเราคนเดียว แล้วถ้าทำความสงบของใจเข้า
มาได้ อยู่กับใจตัวเอง แล้วเวลามีกำลังแล้ว ใจตัวเองนั้นพร้อมไปด้วยสตินะ จำฟัง เห็นกาย เห็น
เวทนา เห็นจิต เห็นธรรม จำฟัง จำฟังคือคิดในสมาธิ อุปจาระโง เป็นสมาธิด้วย มีความรู้สึกนึกคิด
ด้วย แล้วความรู้สึกนึกคิดนั้นมันเกิดจากสัมมาสมาธิโง

สัมมาสมาธิเป็นตัวตัดสมุทัยที่เจือปนมาๆ เจือปนมา มันมาแบ่งแยกความคิด มันมา
แบ่งแยกความรู้สึกของเราให้ยอมรับ ถ้าปฏิบัติธรรมก็ต้องให้กิเลสอยู่ด้วย ก็มันเจือปนมาโง ถ้าจะ
ปฏิบัติธรรมก็ต้องให้ฉันร่วมด้วย

เข็ดจนตาย

คนที่ฝึกหัดปฏิบัติไม่ยอม ถ้าไม่ยอม ถ้าอยู่ร่วมด้วยมันก็ทุกข์โง เวลากิเลสมันเผาลน มัน
ทุกข์มากนะ

ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้ที่สะอาดบริสุทธิ์ใจ ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป มันไม่มีอะไรหรอก เพียงแต่ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ที่มันหยาบๆ มันเบาบางลงก็ว่าเป็นความสุข สุขเกิดจากความทุกข์มันเบาบางลง ความทุกข์มันแผ่เรอ เราก็มีความสุขชั่วครั้งชั่วคราว สุขจับต้องตรงไหนมันเป็นความสุข

ถ้าหากกิเลสเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไปสิ มันรู้แจ้งของมันเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป แล้วมันก็มีหัตถ์จรรยในตัวของตัวเรา โอ้โฮ! หัตถ์จรรยมาก มันหัตถ์จรรยที่ว่า โอ้โฮ! มนุษย์ทำได้ขนาดนี้เชียวนะ หรือ โอ้! มนุษย์นะ แต่ถ้ามันเป็นมันเป็นข้อเท็จจริงแล้ว ไซ้ ปัจเจกตัง สันทิฏฐิโก ปัจเจกตัง สติสัมปชัญญะมันพร้อมใจ

เวลาทำความสงบของใจเข้ามา ใจสงบแล้วมีกำลังของเรามา ถ้าน้อมไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ มันเข้าไปเผชิญหน้ากับมัน เผชิญหน้ากับมันด้วยสติด้วยปัญญา เวลาพ่ายแพ้มัน เสร้า คอตก สู้มันไม่ไหวใจ

แต่ถ้าคนไม่มีสติ ไม่มีวาสนา ก็ว่าได้สู้แล้ว สู้จบแล้ว มันเป็นธรรมแล้ว

เป็นธรรมตรงไหนวะ

ถ้ามันเป็น สู้ถ้าชนะ เออ! มันว่างหมด มันปล่อยหมด เป็นอิสระ ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญา

แต่เวลามันพ่ายแพ้ มันจืดมันซีด เข้าเผชิญหน้าแล้ว ยื้อกันไปก็ยื้อกันมา เพราะมันไม่มีกำลัง แล้วถ้าเคยพ่ายแพ้มันมา ว่าง ว่างแล้วกลับมาพุทโธ กลับมาปัญญาอบรมสมาธิ พอมันสงบระงับมีกำลัง เข้าไป เออ! มันได้เปรียบเทียบใจ

เปรียบเทียบเวลามันพ่ายแพ้ เวลามันท้อแท้ ท้อแท้เพราะอะไร เพราะขาดสติ ขาดสมาธิ เป็นพื้นฐาน ถ้าขาดสติ มันก็เข้าไปเผชิญอย่างนั้นนะ ดันทุรังอยู่อย่างนั้นนะ แล้วก็ทำไมมันทุกข์ ทำไมมันยาก

ถ้าครูบาอาจารย์ที่ฉลาด มึงจะตาย ทำไมไม่ปล่อย ปล่อยแล้วกลับมาพุทโธ กลับมาลับคมของปัญญา กลับมาลับหัวใจให้มีกำลัง ถ้ากลับมาลับหัวใจมีกำลังนะ พอมีกำลังแล้ว โอ้โฮ! มันก็ต้องสดชื่น ต้องมีความสุข แล้วพอปล่อย เข้าแล้ว เข้าทำงาน

เห็นไหม กองทัพกิเลส กองทัพกรรม เวลาเข้าทำงาน มันก็เข้าไปตรงที่เห็นกิเลสนั่นแหละ ตรงที่เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม มันอยู่ มันมีตัวตนของมัน

กิเลสมันมี สิ่งที่มีอยู่มันถึงมี ถ้ามันไม่มี จะไปภาวนาอะไร แต่มันมี มันเป็นนามธรรมที่มึงไม่เห็นมันไง มันลึกลับซับซ้อนอยู่ในหัวใจของเอ็งนั่นไง แล้วเอ็งรู้ไม่เท่าทันมัน เอ็งไม่เห็นมันไง มันก็ชี้หัวอยู่อย่างนั้นไง

แต่บัดนี้เป็นศากยบุตรพุทธิโณรส เป็นผู้ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา พอมีสติมีปัญญาขึ้นมา มีกำลังขึ้นมา เวลามันรู้มันเห็นขึ้นมา มันเฉีย มันชูด มันคู้ย

งานชูดคู้ยค้นคว้าหากิเลสนี้เป็นงานอีกประเภทหนึ่ง งานของผู้ที่มีอำนาจวาสนา

คนที่ไม่มีอำนาจวาสนา ทั้งชูดทั้งคู้ยไม่เห็นไม่เจอ แล้วก็เหมารวมว่ามันไม่มี มันไม่มีกิเลส มันสิ้นกิเลสไปแล้ว กิเลสมันหาไม่เจอ ทั้งๆ ที่เอ็งหามันไม่เจอ ทั้งๆ ที่มันอยู่ในหัวใจดวงนั้น ทั้งๆ ที่มันกิเลส มันอยู่ที่ฐิติจิตของบุคคลคนนั้น แล้วบุคคลคนนั้นทั้งค้นทั้งคว้าทั้งแสวงหา อะไรมันก็ไม่เห็น มันก็ไม่เจอทั้งนั้นนะ มันไม่เจอ มันอยู่ที่อำนาจวาสนาของแต่ละบุคคล

ถ้ามีอำนาจวาสนานะ พยายาม ผู้ที่มีอำนาจวาสนาเขาทำของเขาง่าย เขาพิจารณาของเขาได้ โอ้เรามันปลายยุคปลายสมัย แต่เราก็มีศรัทธาของเรา เราก็มีการกระทำของเรา เราพยายามของเรา

ทุกคนจะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร

เราพยายามของเรา ความพยายามนั้นเป็นความเพียร เป็นความวิริยะ เป็นความอุตสาหะ มันเป็นหนทางของคนที่จะพ้นจากทุกข์

เรามีอำนาจวาสนา เรามีความเพียรของเรา เราฝึกหัดปฏิบัติของเรา เรามีการกระทำของเรา ถ้าเขาเข้าไปเผชิญ ไปเห็น โอ้โฮ!

เวลางานมันเกิดนะ มันคึกมันคะนอง มันมหัศจรรย์ เวลามันเสื่อมนะ มันท้อแท้ มันทุกข์มันยาก ในวงกรรมฐานเขาเรียกว่ากรรมฐานม้วนเสือ ม้วนเสือคือม้วนเสือเก็บใจ เลิก ละ ไม่ใช่ละกิเลสได้ ละความเพียร เลิกละความอดสาหัสของเรา

รักยาวให้ตัด

รักยาวแล้วเราพยายามฝึกหัด เรามีการกระทำของเรา เราเคยพยายามกระทำของเราให้มันเป็นสัจจะเป็นความจริงของเราขึ้นมาในพระพุทธศาสนา

เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ได้บวชเป็นพระ เป็นสมมุติสงฆ์ มันยังไม่เข้าพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

พระสงฆ์ๆ คือตั้งแต่พระอัญญาโกณฑัญญะ ตั้งแต่พระโสดาบันขึ้นไป โอ้เรามีอะไรเป็นสงฆ์เราต้อง ๔ องค์ รวมกันถึงจะเป็นสมมุติสงฆ์ ถวายสังฆทานๆ ถวายสงฆ์ สงฆ์คือภิกษุสงฆ์ ๔ องค์ขึ้นไป ถึงจะเป็นคณะสงฆ์ มันเป็นคนะสงฆ์ มันไม่ใช่อริยสงฆ์ ถ้าเป็นอริยสงฆ์นะ มันรู้เห็นของมันเห็นใหม่

แล้วศึกษาค้นคว้า เราพยายามฝึกหัดปฏิบัติของเราขึ้นมาให้ได้ เวลามันฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้ได้ มันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติปฏิฐาน เป็นเฉพาะบุคคลคนนั้น เฉพาะบุคคลคนนั้นได้ทำแล้ว มันประสบความสำเร็จในบุคคลคนนั้น ใจดวงนั้นมีอำนาจวาสนาไป

ถ้าใจดวงนั้นมีอำนาจวาสนา เวลาคำว่า “อำนาจวาสนา” วาสนามันมาจากไหน

มันก็มาจากที่นั่นสมาธิภาวนา ที่ศรัทธาความเชื่อของเรา ความตั้งใจของเรา วาสนาก็มาจากความเพียร ความวิริยะ ความอดสาหัส สร้างสมของเราขึ้นมา ถ้าสร้างสมขึ้นมาเป็นจิตเป็นนิสัย แต่ละบุคคลได้สร้างสมของแต่ละบุคคลมาอย่างไร ถ้าสร้างสมของแต่ละบุคคลมาอย่างไร มันก็เป็นไปตามอำนาจวาสนาที่มันจะไปรู้ไปเห็นตามอำนาจวาสนา

พอตามอำนาจวาสนาแล้ว มันก็เกิดมรรคเกิดผล มัคโค ทางอันเอก ทางอันเอกเกิดจากสติ
เกิดจากปัญญาขึ้นมา จากบุคคลคนนั้น แล้วสติปัญญาก็ขึ้นจากบุคคลคนนั้น มันเกิดธรรมจักรใน
ธรรมจักรที่มันเข้าไปคบกับกิเลสของแต่ละบุคคลๆ ใจ กิเลสมันหลบมันซ่อน มันหลบมันซ่อนต่อเมื่อ
ใจดวงนั้นมีศีล มีสมาธิ มีปัญญา

กิเลส กิเลสกลัวอย่างเดียวนะคือกลัวธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วมันยั้ม
เยาะหัวเราะเยาะเลยนะ ไอ้พวกที่เรียนธรรมะมาเยาะๆ นั่นนะ ไอ้มันมันธรรมะในตำรา มันยั้มย่อง
ผ่องใสเลยนะ ไอ้พวกนี้ไม่เห็นเราหรอก เวลาคนจะฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา มันกลัว กลัวจะไปเห็นมันใจ

ฉะนั้น ทำสมาธิก็ยาก แค่อตั้งใจจะทำสมาธินะ เอาเสียเอาหมอนมานะ จบแล้ว แล้วทำสมาธิ
นะ ไม่ต้องการอะไรเลย ตรงไหนพร้อม ทำทันทีเลย เพราะไม่ทำให้กิเลสมันรู้ตัว ไม่ให้มันดื้อมันดิ่งใจ
ไอ้นี้จะเอาอย่างนั้น จะเอาอย่างนี้นะ ไอ้โฮ! เตรียมพร้อมอยู่นั่นนะ หาเสีย หาหมอน หาหมั่ง หาทุก
อย่างเลย แล้วจะนั่งตรงไหนดี จะทำตรงไหนดีละ หาที่ท่าก็ไม่ได้ เวลาจะทำขึ้นมาจะ ก็ ไอ้โฮ!
เหนื่อยหน่าย มันน่ารำคาญ เลิกดีกว่า เตรียมตัวมาครึ่งวัน ทำอะไรไม่ได้เลย

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราะ ที่ไหนก็ได้ เรียบง่าย สมณะเป็นผู้เลี้ยงง่าย เป็นผู้เลี้ยงง่าย
เป็นผู้ดูแลง่าย แล้วเราก็ดูแลตัวเอง ดูแลหัวใจของเราด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญาของเรา

รักษาวให้ตัด เหนื่อยหน่าย ขี้เกียจขี้คร้าน ไม่ต้องการสิ่งใด ตัดมันทิ้งไป รักษาว จะอยู่การ
ประพฤติปฏิบัติเนะ ยืนยาว ยาวนาน จะทำความจริงให้ปรากฏขึ้นมาจากหัวใจของตน

เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มีอำนาจวาสนานะ เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา
เวลาฝึกหัดปฏิบัติของเราอยู่คนเดียว มันก็อดอันตันใจ ศีลธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าก็ยิ่งง ประทับกับใครก็ได้ เวลาที่มีหมู่คณะที่ดีงาม บัดดี ปฏิบัติด้วยกัน ถ้าปฏิบัติด้วยกัน
เพราะมันคุยกันได้ เวลาไปหาครูบาอาจารย์ก็ยิ่งเกรงท่าน กลัวท่าน

แล้วถ้ามันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่ดีงาม จะชักนำเข้าสู่ศีลสุธรรม อย่าง
อื่นเป็นเรื่องไร้สาระ เป็นเรื่องเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย อาศัยอยู่ชั่วครั้งชั่วคราว แต่ถ้าทำให้มีสติขึ้นมา
สติที่มีรส รสของสติธรรม สมาธิ ปัญญาธรรม

ถ้าสติธรรมนะ มันก็เท่าทันอารมณ์ความรู้สึกของตน มันก็ไม่ไปกว้านเอาฟินเอาไฟมาเผาตัวเอง

ถ้าทำสมาธิได้ จิต สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนาไม่เป็น มันติด มันว่าเป็นนิพพาน เวลาถ้ามีครูบาอาจารย์ชี้ช่องชี้ทางให้ โอ้โฮ! ยังไปอีกตั้งไกล แล้วถ้ายังอีกตั้งไกล พยายาม ถ้ามันเห็นกิเลส นั่นแหละเวลามันฝึกซ้อมไ

เวลาฝึกหัดใช้ปัญญาไง ปัญญาที่มันเกิดขึ้นได้ด้วยสมาธิเป็นกำลังขึ้นมา มันแยกมันแยะของมัน เออ! เวลาสมาธิมันเบาบางลงนะ มันจืดมันชืด คิดเหมือนกัน ความคิดเหมือนกัน เพราะเวลาปัญญาเกิดก็เกิดจากเรา เกิดจากสมาธิ เกิดจากปัญญา ก็เกิดจากเรา ก็เราใช้มันด้วยความคล่องตัวของเรา เวลาสมาธิอ่อนลง ไม่รู้ตัวหรือ มันจะรู้ต่อเมื่อ เอ๊ะ! เอ๊ะ! คือมันไปไม่ได้ คิดอะไรก็ไม่ออก แยกแยะอะไรก็ไม่ได้

แต่เดิมยังไม่ต้องคิด ไม่ต้องแยกแยะ ด้วยกำลังของจิต มันจะไปแล้ว แต่สมาธิคือสมาธิไ

โอ้โฮ! จริงๆ นะ เวลาที่ทำความสงบของใจที่ติงาม แล้วมันใช้ปัญญาไป มันทะลุทะลวงไป

กิเลส ครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นธรรมนะ ท่านบอกกิเลสมันวิงหนี มันหลบมันซ่อน

โอ้เราก็คิดว่า โอ้โฮ! มันตายไปหมดแล้ว กิเลสมันขาด

ไม่ใช่หรือ มันรู้เลยว่า ถ้าจิตดวงนี้มีสติ มีสมาธิ แล้วใช้ปัญญามันจะคมกล้า คมกล้า มันหลบมันหลีก มันซุกอยู่ ของมันมี แล้วของนั้นมันไม่สมมุจเจตปหาน มันไม่ขาด ไม่มีขณะ มันไม่ดับไป มันจะหายไปได้อย่างไร ก็ของมันมี ของมันมี ของมันก็หลบ มันก็หลีก มันก็ซ่อน มันก็เร้นอยู่ในใจนั่นแหละ แต่ด้วยความสามารถของเรา ด้วยอำนาจวาสนาของเรา มันไม่สมมุจแบบของมัน

มรรคสามัคคีไฉ่ เวลามรรคมันรวมตัวขึ้นมาด้วยความสมดุขของมัน ด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญา มรรค ๘ ศีล สมาธิ ปัญญา มรรค ๘ มรรค ๘ ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ มันชอบธรรมทั้งสิ้น เวลามันสมุจเฉทปหาน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า เราตรัสรู้โดยชอบด้วยตนเอง

เวลาฝึกหัดปฏิบัติก็เหมือนกัน ถ้ามันเป็นความชอบธรรม มันชอบ

ถ้าชอบ ถามสิ มันบอกได้หมดนะ เริ่มต้นอย่างไร ทำอย่างไร แล้วเป็นข้อเท็จจริงอย่างไร

ถ้ามันไม่ชอบ มันแถ มันแถ มันไม่สมบูรณ์แบบหรอก

เริ่มต้น ท่ามกลางและที่สุด เริ่มต้น เราเริ่มต้นจากเราศรัทธาในพระพุทศาสนา บวชพระ ฝึกหัดปฏิบัติมาเริ่มต้น ท่ามกลาง หัวใจเราร่วมเย็นเป็นสุขใหม่ แล้วถ้าปัญญามันเกิด เริ่มต้น ท่ามกลาง เวลาหมุนตัวๆ ขึ้นมา เราเองเรากำลังนะ มันงเพราะอะไร เพราะเป็นปัจจัยตั้ง สันทิฏฐิโก ไม่ใช่ที่เราคิด

ถ้าเรานึกคิดอย่างนี้ ถ้ามันเป็นจริงอย่างนี้ ผู้ที่มีการศึกษาจบ ๙ ประโยคก็เป็นพระอรหันต์ไปหมดแล้ว ผู้ที่จบ ๙ ประโยค เวลาถ้าชื่อสัตย์สุจริต จะไปถามหลวงปู่ฝั้น ถามครูบาอาจารย์เป็นอย่างไร ทางทฤษฎีเป็นอย่างนี้ เวลาครูบาอาจารย์ของเราปฏิบัติจะเป็นอย่างนี้ๆ แล้วเวลาถึงที่สุด แล้วมันเหมือนกัน เหมือนกันเพราะว่าถูกต้องชอบธรรม ชอบ

ไอ้ของเรามันชอบหรือไม่ชอบ ถ้ามันไม่ชอบ เรามีสติสัมปชัญญะตรวจสอบๆ ทำซ้ำ เพื่อความแวววาว เพื่อความสวยงาม เพื่อความถูกต้องชอบธรรมในหัวใจของตน เວ်